

Ж. Ю. Чернякова

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ПРІОРИТЕТНІ ФОРМИ ТА ЗАСОБИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТЬОГО ПРОСТОРУ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

У статті з'ясовано сутнісні характеристики процесу інтернаціоналізації освіти; визначено пріоритетні форми (академічна мобільність, віртуальна мобільність, мобільність освітніх експертів, менеджерів, дистанційне навчання, E-навчання, міжнародне партнерство) та засоби (міжнародні програми та проекти, угоди, інформаційно-комунікативні технології, міжнародні освітні мережі, інтернаціоналізований курикулум, міжнародний бакалаврат (International baccalaureate) інтернаціоналізації освітнього простору; схарактеризовано їх специфічні особливості.

Ключові слова: процес інтернаціоналізації освіти, форми інтернаціоналізації освітнього простору, засоби інтернаціоналізації освітнього простору, мобільність, міжнародні освітні мережі, інтернаціоналізований курикулум, міжнародний бакалаврат.

Постановка проблеми. Інтеграція вітчизняної системи освіти до світового та європейського освітнього простору потребує її якісну трансформацію відповідно до тенденцій міжнародного розвитку й ґрунтовну розробку фундаментальних законів, положень, законопроектів, постанов на національному рівні. Основоположними документами, що визначають концептуальні підходи до інтернаціоналізації національної освіти є: «Національна доктрина розвитку освіти» (2002 р.), Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» (2005 р.), Наказ МОН «Про затвердження Плану дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції в європейське та світове освітнє співтовариство на період до 2010 року» (2007 р.), Біла книга національної освіти України (2009 р.), «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки» (2011 р.) тощо. У названих документах процес інтернаціоналізації визнано невід'ємною умовою ефективного розвитку національної освітньої системи.

Інтернаціоналізація освіти є пріоритетним вектором сучасної освітньої політики країн Європи та світу. Сучасне розуміння інтернаціоналізації освіти представляє її як процес інтеграції міжнародного виміру у викладання та навчання, наукові дослідження, соціальні послуги навчального закладу; у розроблення стратегій розвитку освіти, спрямованих на формування глобального мислення молоді з урахуванням перспектив розвитку сучасного суспільства.

Аналіз актуальних досліджень. У вивченні досліджуваного явища велику роль відіграли наукові доробки зарубіжних компаративістів. Сутнісні характеристики інтернаціоналізації освіти висвітлено в працях Ф. Альтбаха, С. Арума, Б. Бьорна, Дж. Ван де Ватера, М. Ван дер Венде, Х. де Віта, Б. Дж. Еллінгбо, Дж. Едвардса, С. Б. Клесека, Дж. Местенхаузера, М. Харарі та ін.

Проблема теоретичного осмислення зарубіжного досвіду інтернаціоналізації освіти актуальна у вітчизняному науковому просторі. Великий внесок у розроблення цієї проблеми зробили українські дослідники Н. Авшенюк, М. Борисова, Б. Год, Т. Десятов, О. Локшина, О. Матвієнко, О. Овчарук, А. Сбруєва та ін.

У наукових працях відомих зарубіжних дослідників схарактеризовано пріоритетні форми інтернаціоналізації освітнього простору, зокрема, Д. Галпін, Г. Уїтті розглядали особливості академічної мобільності; К. Бейненс, Е. Бунен, І. Бік, Б. Шроерс, У. вен Петегем, С. Стренд, Ф. Демі, Дж. Добсон, С. Пулі визначили сутність та форми віртуальної мобільності; А. Аппадурі, К. Далі проаналізували мережеві та телекомунікаційні технології, що сприяли появі нових форм навчання та ін.

Суттєвий внесок у реалізацію завдань дослідження зробили науковці, праці яких присвячені окремим проявам інтернаціоналізації освітнього простору, насамперед проблемам академічної мобільності (Ю. Калиновський, В. Кремень, О. Вауліна, В. Солощенко, А. Татарнікова та ін.). Проте ґрунтовного аналізу потребує визначення та дослідження основних форм і засобів інтернаціоналізації освітнього простору.

Метою статті є визначення пріоритетних форм та засобів інтернаціоналізації освітнього простору. Завданнями статті є характеристика та з'ясування специфічних особливостей представлених форм і засобів інтернаціоналізації освітнього простору.

Виклад основного матеріалу. Вивчення сутнісних характеристик процесу інтернаціоналізації освіти в країнах Європи зарубіжними та вітчизняними дослідниками (міжнародний характер змісту освіти й організації освітнього процесу, міжнародний вимір змісту, цілей, освітніх послуг закладу, міжнародна перспектива та стратегія навчального закладу, формування глобального й компаративного мислення тощо) дозволяє встановити пріоритетні форми інтернаціоналізації освітнього простору, а саме, академічну мобільність, віртуальну мобільність, мобільність освітніх експертів, менеджерів, дистанційне навчання, Е-навчання, міжнародне партнерство.

Аналіз праць згаданих авторів дозволяє стверджувати, що мобільність є важливою характеристикою інтернаціоналізації освітнього простору, вона набуває нового розуміння, вираження та забарвлення в умовах розбудови освіти в контексті європейських інтеграційних процесів. Мобільність – це інтенсивний обмін студентами, викладачами, стажерами між освітніми закладами різних країн світу, що передбачає розширення й удосконалення навчальних програм, форм навчання, освітніх технологій та організаційних систем (А. Татарнікова) [6].

Сутнісними характеристиками мобільності більшість авторів визнають здатність особистості швидко змінювати свій статус або становище в соціальному, культурному чи професійному середовищі (Ю. Калиновський) [3]; опанування конкретними вміннями, спрямованими на перебудову своїх дій у відповідних ситуаціях, що змінюються і потребують швидкого коригування (О. Амосова) [1].

У вітчизняному науковому просторі академічну мобільність пов'язують із свободою вибору місця, форм і засобів навчання з урахуванням потенційних можливостей і здібностей студента (В. Кремінь) [5]; отриманням загальноєвропейської або інтернаціональної перспективи для вітчизняної вищої освіти (О. Вауліна) [2]; здобуттям знань і професійних компетенцій протягом перебування певного періоду в навчальному закладі іншої країни (І. Козієвська) [4].

На початку ХХІ ст. в зарубіжній науково-педагогічній літературі поняття «академічна мобільність» стає актуальним і трактується як одна з форм міжнародного співробітництва студентів, аспірантів, професорсько-викладацького складу вищого навчального закладу та передбачає їх виїзд до освітньої установи іншої країни з освітніми цілями [10].

Одним із видів академічної мобільності є мобільність учнів, що передбачає їх пересування в межах та поза межами навчально-виховного закладу. Д. Галпін, Г. Уїтті запевняють, що під інтерпретацією поняття «мобільність викладацького складу» слід розуміти перетинання кордону академічною спільнотою з метою вивчення й набуття міжнародного освітнього та наукового досвіду, а також для викладання авторських курсів з певної навчальної дисципліни [10].

Під егідою Європейської Комісії створено «Програму неперервної освіти» (The Life Learning Programme), що складається з низки інших освітніх програм, що охоплюють усі стадії навчання та сприяють поширенню кращого досвіду в європейських країнах, у контексті неперервної освіти [13].

К. Бейненс, Е. Бунен, І. Бік та ін. вважають, що розвиток світової мережі Інтернет зумовив появу нової форми мобільності – віртуальної мобільності, що активізує процес інтернаціоналізації освіти. Віртуальна мобільність надає необмежені можливості суб'єктові навчання, сприяє його участі в науково-дослідницькій діяльності, міжнародних освітніх програмах і проектах шляхом використання ІКТ [18].

Погоджуючись із думкою попередніх дослідників, науковці Б. Шроерс, У. вен Петегем доводять, що осмислення сутності «віртуальної мобільності» пов'язано з використанням ІКТ для отримання міжнародних знань, умінь, навичок [15]. У праці «Мобільність учнів і навчальні досягнення» С. Стренд, Ф. Демі стверджують, що віртуальна мобільність є формою навчання, що складається з певних компонентів, зокрема використання ІКТ, міжнародного співробітництва з представниками-носіями різних культур, які навчаються разом і мають спільні освітні цілі, підвищення міжкультурного взаємозв'язку та обмін знаннями в полікультурному просторі [16].

Віртуальна мобільність набуває різних форм: міжкультурний досвід студентів і викладачів через організацію семінарів за кордоном, міжнародних семінарів, у межах яких відбувається обмін інтеркультурними навичками; мобільність студентів; заняття на підготовчих курсах через використання ІКТ тощо. Європейська Комісія проголосила фінансову підтримку проектів віртуальної та Е-мобільності в межах програми Міневра (Socrates/Minerva Programme) та Е-навчання (E-Learning Programme) [9, 18]. Протягом навчального року проводяться міжнародні віртуальні семінари, які є прикладом навчання без кордонів та міжнародної співпраці між навчальними закладами, бізнес-структурами, громадянами й поширенням міжнародних знань і досвіду. Проект здійснювався протягом двох років (з 2006 до 2008 р.) [18].

Дж. Добсон, С. Пулі зазначають, що на початку ХХІ ст. «віртуальна мобільність» має такі форми, як навчальна (міжкультурний досвід для учнів і вчителів реалізується шляхом організації семінарів за кордоном) та освітня (мобільність учнів до освітнього закладу іншої країни з метою вивчення конкретного навчального предмета тощо) [8].

С. Стренд вважає, що формування єдиного європейського простору освіти зумовило появу нової форми академічної мобільності в контексті її інтернаціоналізації, зокрема «мобільність освітніх експертів і менеджерів», які є суб'єктами академічного процесу та мають можливість вільного пересування між країнами з метою вивчення тенденцій і закономірностей

розвитку освітніх систем, дослідження й аналізу конкретних педагогічних явищ і фактів, систематизації та узагальнення позитивного досвіду тієї чи іншої країни [16].

На початку XXI ст. в Європі було засновано організацію «Глобальна освітня трансформація» (GET – Global Education Transformation), що працює в режимі он-лайн та пропонує віртуальне освітнє партнерство («Віртуальні кругли столи» (Virtual Roundtables), «Зафіксовані думки лідерів» (Featured Thought Leaders), «Глобальна освітня трансформація: сутність» (GETinsight) та ін.), міжнародне співробітництво («Суспільство для освітніх лідерів» (The Community for Education Leaders)), участь у міжнародних освітніх програмах («Трансформуємо освіту для XXI століття – від локального до глобального» (Transforming Education for the XXI Century – Local to Global)), поширення прогресивного освітнього досвіду. Варто зазначити, що «освітнє партнерство» визнано однією з форм інтернаціоналізації освітнього простору й трактується як встановлення відносин між двома або більшою кількістю людей чи організацій [11]. Так, у межах цієї організації було створено веб-сайт «Консорціум для шкільних мереж» (Consortium for School Networking), що є провідною професійною асоціацією для лідерів шкільних округів та допомагає у встановленні партнерських відносин у суспільстві.

«Партнерство для освіти» (Partnerships for Education) об'єднує ініціативи ЮНЕСКО та Світового Економічного Форуму щодо розуміння ролі міжнародного партнерства й розбудови глобалізованого суспільства, надає інформацію про міжнародних освітніх посередників та інформацію, необхідну для встановлення продуктивного освітнього партнерства [11].

Глобальне партнерство в освіті, започатковане у 2002 р., нараховує 46 країн світу, що розвиваються, та 30 двосторонніх, регіональних і міжнародних агентств, банків розвитку, приватного сектору, вчителів, глобальних і локальних груп громадянського суспільства [11].

М. Макісаак переконує, що дистанційне навчання стало можливим завдяки використанню ІКТ; ця форма навчання надає змогу отримати міжнародні знання, вміння, навички та певну кваліфікацію поза межами навчального закладу. Дослідник доводить, що дистанційне навчання є процесом забезпечення доступу до навчання в умовах часових і територіальних меж [14]. Поняття «дистанційне навчання» трактується як форма організації та реалізації навчально-виховного процесу, за якою його учасники взаємодіють між собою переважно екстериторіально (на відстані), що поділяється на традиційне (заочна форма навчання) й електронне та залежить від організації доступу до мережі Інтернет учасників навчально-виховного процесу [14].

Зазначимо, що Міжнародну Раду з Дистанційної Освіти (The International Council for Open and Distance Education – ICDE) визнано глобальною організацією, що об'єднує навчальні заклади, національні й регіональні асоціації, корпорації й інші організації, які працюють у галузі дистанційної неперервної освіти. Міжнародна Рада об'єднує представників більше ніж 130 країн і офіційно визнана ООН як недержавна організація. Європейською комісією було започатковано та фінансовано дворічний проект «Тенденції відкритих освітніх практик», учасниками якого є Міжнародна Рада з Дистанційної Освіти, організація ЮНЕСКО, Відкритий Університет Великої Британії, університет Аалто Фінляндії, Католицький університет Португалії, університет Дуїзбург-ессен Німеччини [11].

Новою популярною формою інтернаціоналізації інституційного освітнього простору в більшості розвинутих країн світу встановлено Е-навчання (електронне навчання), що здійснюється дистанційно, он-лайн, із застосуванням ІКТ та не має кордонів [9]. Головними засобами Е-навчання слугує електронна пошта (спілкування індивідуально з інструктором-викладачем або студентами), Е-зустрічі (дискусійні форуми, конференції з метою кращого засвоєння нового матеріалу та використанням електронних дощок, слайд-шоу, відео й аудіо-кліпів у реальному часі), Е-експедиції (віртуальні подорожі в кіберпросторі або локальному з відвідуванням веб-сайтів, компаній, лабораторій, музеїв для поглиблення знань з окремої теми) [9].

Основними засобами інтернаціоналізації освітнього простору є міжнародні програми й проекти, угоди, інформаційно-комунікативні технології, міжнародні освітні мережі, інтернаціоналізований курикулум, міжнародний бакалаврат (International baccalaureate).

Інтернаціоналізація єдиного освітнього простору спонукає країни до плідної комунікації, зближення національних культур, традицій, розуміння розмаїтості світу та поваги до інших народів. Інструментом саме такої співпраці є спільні європейські програми, проекти, які охоплюють як галузь вищої, так і середньої освіти. Характеристику міжнародних програм і проектів подано в таблиці 1.

Як показано в таблиці, велика різноманітність сучасних міжнародних освітніх програм (глобальних, європейських, національних, регіональних) спрямована на інтернаціоналізацію освітнього простору, формування інтеркультурних і мовних компетентностей, громадянської позиції, національної ідентичності та свідомості, розуміння й поваги різних культур і націй у сучасному глобалізованому суспільстві.

Таблиця 1

Характеристика програм міжнародних організацій

Назва програми	Дата створення	Головна мета
Програма «Комет» («COMETT»)	1986 р.	реалізація політики ЄС у галузі освіти; поліпшення якості підготовки до технологічних змін
Програма «Еразмус» («ERASMUS»)	1987 р.	створення спільного ринку в Європі; сприяння співробітництву між вищими навчальними закладами, мобільності студентів і викладачів, взаємному визнанню дипломів
Програма «PETA»	1988 р.	реалізація політики ЄС у галузі освіти, спрямована на якісну професійну підготовку молоді
Програма «Молодь для Європи»	1988 р.	надає можливість молоді 15 до 25 років брати участь у навчальних програмах і добровільних роботах; розвиток позашкільних обмінів; ознайомлення з іншими культурами
Програма «IRIS»	1988 р.	європейська мережа програм спрямована на розвиток інновацій щодо професійної підготовки жінок
Програма «EUROTECHNET»	1990 р.	розвиток інновацій у системі професійної підготовки та в методах навчання
Програма «Лінгва»	1990 р.	заохочення та стимулювання вивчення іноземних мов
Програма «Темпус»	1990 р.	реалізація спільних європейських проектів, що спрямовані на забезпечення подальшої освітньої інтеграції в Європі; створення європейського освітнього простору та транс'європейської мобільності у вищій освіті
Програма «FORCE»	1991 р.	спрямована на розвиток політики інновацій і обмін досвідом щодо професійної підготовки
Програма «Леонардо»	1993 р.	реалізація політики ЄС у галузі професійної підготовки та підвищення кваліфікації
Програма «Сократ»	1994 р.	реалізація політики ЄС у галузі освіти; розвиток європейського виміру й підвищення якості освіти
Програма «NORD-plus»		спрямована на розвиток студентської мобільності між північними європейськими країнами
Проект Тацис (TACIS)	1994 р.	сприяння економічній і соціальній реорганізації країн Східної та Центральної Європи
Акція Жан Моне (Jean Monnet Action)	1990 р.	спрямована на розуміння й підтримку Європейської інтеграції

Укладання міжнародних угод між навчальними закладами й міжнародними організаціями передбачає реалізацію завдань забезпечення якості освіти, акредитації та сертифікації програм вищих навчальних закладів, пропонованих за межами своєї країни, взаємного визнання академічних програм (franchising, twinning, articulation).

Так, під франшизою розуміється надання університетом права навчальному закладу іншої країни використовувати навчальні програми, курси або присвоєння освітніх ступенів на взаємовигідних умовах. При цьому відповідальність за якість освітніх послуг покладається на заклад, який пропонує такі послуги.

«Програми-близнюки» (між двома навчальними закладами) передбачають використання вищими навчальними закладами різних країн спільних академічних програм. Взаємне визнання академічних програм відбувається в межах зарахування студентів до навчального закладу інших країн із визнанням оцінок, отриманих у місцевому закладі, що надає можливість продовження програми навчання в іншій країні [12].

Зазначимо, що інтернаціоналізація освітнього простору залежить від застосування інформаційно-комунікативних технологій. Погоджуємося з думкою А. Аппадурі, що сучасне навчання виходить за межі класної кімнати й набуває нових форм: дистанційного навчання, відкритого та незалежного навчання, теленавчання, он-лайн навчання, навчання за допомогою комп'ютерів і мультимедіа. Так, виникнення мережі глобальних засобів масової інформаційної індустрії передбачає величезні інформаційні потоки і культурні уяви, що визначають традиційні кордони. Поява нового покоління комп'ютерів та зв'язку сприяло прискореному розвитку технологій: мультимедіа, гіпермедіа, інтермедіа та мережевих технологій [8].

К. Далі вважає, що на початку XXI ст. поява «мережевих навчальних спільнот» забезпечує єдність освітньої політики між середнім навчальним закладом, місцевою владою, університетом і встановлення міжнародного освітнього партнерства. Науковець переконаний, що «мережеві технології» передбачають роботу в комп'ютерних мережах. На його думку, запровадження телекомунікаційних технологій уможливило використання електронної пошти як зв'язку між учителями й учнями. Дослідник доводить, що телекомунікаційні технології сприяють появі нових форм навчання, зокрема телеконференції в режимі он-лайн та оф-лайн, комп'ютерні навчальні програми, підручники тощо. К. Далі запевняє, що успіх міжнародного он-лайн навчання залежить винятково від учителів, які створюють «віртуальні навчальні громади» для навчання, структурують і викладають навчальний матеріал академічному загалу [7].

Інтернаціоналізований курикулум як засіб інтернаціоналізації освітнього простору передбачає впровадження міжнародного виміру в навчання та викладання, міжнародні наукові дослідження, вивчення

іноземної мови, міжнародні обміни для студентів і викладачів, позанавчальну діяльність навчального закладу [12].

Інтернаціоналізація освітнього простору відбувається через програму міжнародного бакалаврату, який становить визнаний диплом про повну середню освіту, що складається з двох років інтенсивного навчання за міжнародними освітніми програмами для студентів віком від 16 до 19 років. Випускники отримують диплом міжнародного зразка, який визнається університетами в усіх країнах світу та надає їм можливість продовження навчання у вищих освітніх закладах інших країн.

Так, Міжнародна організація бакалаврату (International Organization of Baccalaureate – IBO) співпрацює зі шкільними установами, державними й міжнародними організаціями з метою поширення програми міжнародного бакалаврату. Програма спрямована на міжкультурне порозуміння й повагу, на спілкування між різними націями й народами та дає змогу навчатися впродовж усього життя [17].

Висновки. Таким чином, у межах дослідження виявлено сутнісні характеристики процесу інтернаціоналізації освіти, встановлено пріоритетні форми та засоби інтернаціоналізації освітнього простору, які набувають нового змісту й осмислення в контексті неперервної освіти, з'ясовано їх специфічні особливості. Доведено, що пріоритетні форми та засоби інтернаціоналізації освітнього простору сприяють встановленню міжнародного співробітництва, міжкультурному спілкуванню, збагаченню власних традицій і формуванню національної свідомості, поваги до європейських країн, громадянської позиції.

Перспективним напрямом подальшого дослідження може стати вивчення пріоритетних форм і засобів інтернаціоналізації освітнього простору старшої школи Великої Британії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амосова О. В. Технология подготовки студентов к воспитательной работе в современных условиях / О. В. Амосова. – Иркутск, 2000. – 220 с.
2. Вауліна О. С. Академічна мобільність як складова Болонського процесу / О. С. Вауліна, А. Е. Умерова // Вища освіта України. – Додаток 4, том I (19) : «Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти в Україні, Європі та світі». – 2010. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – С. 61–66.
3. Калиновский Ю. И. Развитие социально-профессиональной мобильности андрогога в контексте социокультурной образовательной политики региона : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 «Теория и история педагогики» / Юрий Иванович Калиновский. – СПб., 2001. – 470 с.
4. Козієвська О. І. Забезпечення академічної мобільності в Україні: нормативно-правовий аспект / О. І. Козієвська // Вища освіта України. – Додаток 4, том I

(19) : «Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти в Україні, Європі та світі». – 2010. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – С. 191–201.

5. Кремень В. Г. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / М. Ф. Болюбаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубінко, І. І. Бабин ; [за ред. В. Г. Кременя]. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 382 с.

6. Татарникова А. А. Увеличение профессиональной мобильности специалиста в системе открытого образования [Электронный ресурс] / А. А. Татарникова. – Режим доступа :

<http://www.ido.tsu.ru>.

7. Daley L. K. Learning relations and networks in web-based communities / L. K. Daley // International Journal of Web-based Communities. – 2008. – Vol. 4, Issue 2. – P. 140.

8. Dobson J. Mobility, Equality, Diversity : a study of pupil mobility in the secondary school system / J. Dobson, C. Pooley. – London, 2004. – 157 p.

9. E-teaching, e-learning and e-education. – Nola Campbell School of Education University of Waikato, 2001. – 15 p.

10. Halpin D. Professionalism in an Age of Uncertainty / D. Halpin. – London : Institute of Education, University of London, 2006. – 127 p.

11. Global Education [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
Leader's Program_GETideas.org Programs.htm.

12. Knight J. Internationalisation of Higher Education, in Quality and Internationalisation in Higher Education / J. Knight. – Paris, OECD, IMHE. – 1999. – P. 13–28.

13. Lifelong Learning Programme. Language for Europe [Електронний ресурс]. – 2007. – 70 p. – Режим доступу :

http://ec.europa.eu/education/programmes/newprog/index_en.html.

14. Mclsaak M. Educational Communications and Technology / M. Mclsaak. – The Association for Educational Communications and Technology, 2001. – P. 32-39.

15. Schreurs B. Towards Sustainable Virtual Mobility in Higher Education Institutions in Proceedings of the EADTU Conference : Widening Participation and Opportunities by e-Learning in Higher Education / B. Schreurs, W. Van Petegem, S. Verjans. – Tallinn, 2006. – 12 p.

16. Strand Steve Pupil Mobility? Attainment and Progress in Secondary School / S. Strand, F. Demie // Educational Studies. – 2005. – № 33 (3). – P. 313–331.

17. The European Schools and European Baccalaureate Guidance for Universities and Schools. – DCSF, 2009. – 25 p.

18. Virtual Mobility: an Innovative Alternative for Physical Mobility? / K. Bijnens, H. Bijnens, A. Boonen, I. Op de Beeck, K. Rajagopal, W. Van Petegem. – Open University Press, 2005. – 134 p.

РЕЗЮМЕ

Чернякова Ж. Ю. Приоритетные формы и средства интернационализации образовательного пространства: зарубежный опыт.

В статье установлены сущностные характеристики процесса интернационализации образования; определены приоритетные формы (академическая мобильность, виртуальная мобильность, мобильность образовательных экспертов, менеджеров, дистанционное обучение, E-обучение, международное партнерство) и средства (международные программы и проекты, соглашения, информационно-коммуникативные технологии, международные образовательные сети, интернационализированный курикулум, международный бакалавриат (International baccalaureate) интернационализации образовательного пространства; охарактеризованы их специфические особенности.

Ключевые слова: процесс интернационализации образования, формы интернационализации образовательного пространства, средства интернационализации образовательного пространства, мобильность, международные образовательные сети, интернационализированный курикулум, международный бакалавриат.

SUMMARY

Chernyakova Zh. The priority forms and means of internationalization of educational space: international experience.

The integration of the national education system to world and European educational space needs its qualitative transformation in accordance with the trends of international development and the development of fundamental laws, regulations at the national level. The internationalization of education is a priority vector of current education policy in Europe and the world. Current understanding of the internationalization represents it as the process of integrating an international dimension into teaching and learning, research and social services institution; in the development of education strategies, aimed at forming global thinking of young people from the perspectives of modern society.

The study of the essential characteristics of the process of internationalization of education by foreign and national researchers allows to establish the basic forms of internationalization of educational space, namely, academic mobility, virtual mobility and mobility of educational experts, managers, distance learning, e-learning, international partnerships.

The analysis of scientific works suggests that mobility is an important feature of the internationalization of educational space, it acquires a new understanding, expression and color conditions in the development of education in the context of the European integration process. Mobility is regarded as an intensive exchange of students, teachers, trainees among educational institutions around the world, providing expansion and improvement of educational programs, learning, education, technology and organizational systems. One kind of academic mobility is the mobility of students, providing them move within and outside the educational institution.

Virtual mobility is a form of training that consists of certain components, particularly the use of ICT, international cooperation with representatives of different cultures, learning together and share common educational goals, improving intercultural relationships and knowledge sharing in a multicultural space.

The main means of internationalization of education space are international programs and projects, agreements, information and communication technologies, international educational network, internationalized curriculum, International Baccalaureate. The detailed characteristic of mentioned above means of internationalization of education space are presented in the article.

Key words: the process of internationalization of education, forms of internationalization of educational space, means of internationalization of educational space, mobility, international educational network, internationalized curriculum, International Baccalaureate.